

ဓမ္မအသိဖြင့် အကျိုးရှိရှိနေမည်

အမှတ်ဝင်(၃၄)

လူတိုင်းကျင့်ရန် သတိပဋ္ဌာန်

အတ္တမဟာ ဗလ္လှိတာ
အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ (Ph.D)

မှတ်တမ်း

သာသနာတော်နှစ် ၂၅၅၃ ခုနှစ် ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၇၁ ခုနှစ်
တန်ခူးလပြည့်ကျော် (၇)ရက်၊ ရန်ကုန်တိုင်း ဗဟန်းမြို့နယ် မင်္ဂလာဈေး
ဓမ္မာရုံကြီးအတွင်းဝယ် ဆင်ယင်ကျင်းပပြုလုပ်အပ်သည့် ဓမ္မ ပီတိတရားအလှူတော်
(၆)နှစ်ပြည့်အထူးတရားပွဲ၌ ဟောကြားအပ်သော “လူတိုင်းကျင့်ရန် သတိ ပဋ္ဌာန်”
တရားဒေသနာတော်....။

* * *

လူတိုင်းကျင့်ရန် သတိပဋ္ဌာန်

သတိပဋ္ဌာန်တရားကို ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်တွေ ကျင့်ရမှာလဲလို့ဆိုရင် လူတိုင်းကျင့်ရမှာပါ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဟောကြားတော်မူခဲ့တဲ့ သတိပဋ္ဌာန်သုတ်တွေဟာ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်သတိပဋ္ဌာန်မှာလည်း ပါရှိတယ်။ အေး-လူသိများတဲ့ သတိပဋ္ဌာန်နသုတ်နဲ့ မဇ္ဈိမ နိကာယ်မှာလာတဲ့ သတိပဋ္ဌာန်သုတ်ကြီး ကတော့ ဒီဃနိကာယ်မှာ လာတဲ့ မဟာသတိပဋ္ဌာန်သုတ်၊ အဲဒီ (၂) သုတ်ပဲဖြစ်တယ်။ တစ်ဖန် သံယုတ္တနိကာယ်မှာ သတိပဋ္ဌာန်သံယုတ်ဆိုတာ ပါရှိတယ်။ သတိပဋ္ဌာန်အကြောင်းနဲ့စပ်လျဉ်းပြီး သုတ်အတိုလေးတွေဟော ထားတယ်။

သတိပဋ္ဌာန်တရားဆိုတာ ပုထုဇဉ်တွေကျင့်ရမှာလား (သို့မဟုတ်) သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ် ဖြစ်ပြီးမှ ကျင့်ရမှာလားလို့ ယုံမှားသံသယဖြစ်တာတွေရှိတယ်။ အချို့အချို့စာအုပ်တွေမှာ ပုထုဇဉ်တွေ မကျင့်ရဘူးလို့တောင် ရေးထားတာရှိတယ်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဟောကြားတော်မူခဲ့တဲ့ သုတ္တန်တွေကိုကြည့်ရင် သတိပဋ္ဌာန်ဆိုတာလူတိုင်းကျင့်ရမှာ။ လူတိုင်းကျင့်ရမယ်ဆိုတာ ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ပဲဖြစ်ဖြစ် သတိပဋ္ဌာန်ကို မကျင့်ဘဲနဲ့ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို မရဘူးလို့ဆိုလိုတယ်။ အဲဒါ အထောက်အထားမရှိဘဲ ပြောတာမဟုတ်ဘူး။ ပဋိကတ်စာပေကို သေချာစွာလေ့လာကြည့်မယ်ဆိုရင် အထောက်အထားတွေ တွေ့ နိုင်တယ်။

နာလန္ဒသုတ်

သတိပဋ္ဌာန်သံယုတ်မှာ “နာလန္ဒသုတ်”ဆိုတာရှိတယ်။ အဲဒီ သုတ်နဲ့ အလားတူ အဓိပ္ပာယ်ပါ ရှိတဲ့စကားရပ်တွေ မဟာပရိနိဗ္ဗာန်နသုတ်မှာလည်းပါတယ်။

အဲဒီ သုတ်ရဲ့ အဓိပ္ပာယ်အကျဉ်းချုပ်ပြော ရမယ်ဆိုရင်
ရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်မြတ်က မြတ်စွာဘုရားကိုလျှောက်တယ်။ “အရှင်ဘုရား
တပည့် တော်ရဲ့စိတ်မှာ ဒီလိုယုံကြည်ချက်ရှိပါတယ်။
သမ္မာဓိဉာဏ်နဲ့ပတ်သက်လာရင် မြတ်စွာဘုရား ထက်သာလွန်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ
အတိတ်ကလည်း မရှိခဲ့ဘူး၊ အနာဂတ်မှာလည်း ရှိမှာမဟုတ်ဘူး၊ ပစ္စု
ပ္ပန်မှာလည်းမရှိဘူး” ဒီလိုလျှောက်တဲ့အခါ မြတ်စွာဘုရားက
ဘာအမိန့်ရှိတုန်းဆိုလို့ရှိရင် “သာရိပုတ္တ ရာ သင့်မှာအတိတ် ၊
အနာဂတ်ဘုရားရှင်တွေရဲ့စိတ်ကို သိနိုင်တဲ့ စေတောပရိယဉာဏ်ရှိလို့ ဒီလိုရဲ
တင်းတဲ့စကားပြောတာလား”တဲ့။ စေတောပရိယဉာဏ် မရှိဘဲနဲ့
ဒီလိုပြောလို့မရဘူးပေါ့ စေတောပရိယဉာဏ်ရှိပြီး အတိတ်မှာ ပွင့်ခဲ့တဲ့
ဘုရားရှင်တွေရဲ့စိတ်ကို သိလို့ အနာဂတ်မှာ ပွင့်လတ္တံ့ဖြစ်တဲ့
ဘုရားရှင်တွေရဲ့စိတ်ကိုသိလို့ ဒီလိုရဲတင်းတဲ့ စကားပြောတာလား လို့ဆိုတော့
“အရှင်ဘုရား စေတောပရိယဉာဏ်နဲ့ သိနိုင်တဲ့စွမ်းအား တပည့်တော်မှာ မရှိပါဘူး၊ သို့
သော်လည်း တပည့်တော်မှာ ဓမ္မနွယ်လို့ခေါ်တဲ့ အနုမာနဉာဏ်ရှိပါတယ်။
ကြောင်းကျိုးဆင်ခြင်တတ် တဲ့ အသိဉာဏ်ရှိပါတယ်။ အဲဒီ အသိဉာဏ်နဲ့
တပည့်တော်ဟာ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ဆုံးဖြတ်ပြီးပြောတာဖြစ်ပါတယ်”

အဲဒီ မှာ ရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်မြတ်က ဥပမာနဲ့လျှောက်ထားတယ်။
နယ်ခြားဒေသက ကင်းမြို့လေးတစ်မြို့ကို တစ်ဘက်ရန်သူတွေ မဝင်နိုင်အောင်
တံခါးပေါက်တစ်ပေါက်တည်းထားပြီး တံတိုင်းလုံလုံခြုံခြုံနဲ့
တည်ဆောက်ထားပါတယ်။ ကင်းစခန်းမြို့လေးတစ်မြို့ပါ။ အဲဒီ မြို့လေးမှာ
စဉ်းစားဉာဏ်ရှိပြီး လိမ္မာပါးနပ်တဲ့ တံခါးမှူးကြီးတစ်ဦး ခန့်ထားပါတယ်။ အဲဒီ
တံခါးမှူးကြီးက မြို့ တံတိုင်းကိုလှည့်ပတ်ပြီး စစ်ဆေးတဲ့အခါ
တံခါးပေါက်ကြီးကလွဲလို့ ဘယ်နေရာမှအပေါက်မရှိဘူး။ နောက်ဆုံးမှာ
ကြောင်ကလေးတစ်ကောင်ထွက်သာလောက်အောင်တောင်မှ

အပေါက်မတွေ့ဘူးတဲ့။ တံတိုင်းဟာ အလွန်လုံခြုံစေ့စပ်တယ်။ အဲဒါကိုကြည့်ပြီး သူဘယ်လိုဆုံးဖြတ်သလဲဆိုရင် အေး ဒီမြို့ထဲ ဝင်သမျှသတ္တဝါအားလုံးဟာ ဟောဒီတံခါးပေါက်တစ်ခုတည်းက ဝင်ကြတာပဲလို့ ဒီလိုဆုံးဖြတ်သလို တပည့်တော်မှာ ကြောင်းကျိုးဆင်ခြင်နိုင်တဲ့အနုမာနဉာဏ်ရှိပါတယ်ဘုရား”တဲ့။

ဘယ်လိုကြောင်းကျိုး ဆင်ခြင်တာတုန်းဆိုရင် လောကမှာပွင့်တော်မူတဲ့ ဘုရားမှန်သမျှဟာ စိတ်ရဲ့အညစ်အကြေးဖြစ်တဲ့စိတ်ကို ညစ်နွမ်းစေတတ်တဲ့ ပညာကိုအားပျော့သွားစေတတ်တဲ့ နီဝရဏ တရား(၅)ပါးကို ဖယ်ရှားရမယ်။ သတိပဋ္ဌာန်အာရုံ(၄)ပါးပေါ်မှာ စိတ်ကိုတည်ဆောက်ပြီး ဗောဇ္ဈင် (၇) ပါးကို ပွားများပြီးတော့မှ ဘုရားဖြစ်ကြတာချည်းပဲ။ ဘယ်ဘုရားဖြစ်ဖြစ် ဒီလမ်းကပဲ အားလုံးသွားကြ တယ်။

အရှင်သာရိပုတ္တရာလျှောက်တဲ့အထဲမှာ သေချာကြည့်မယ်ဆိုရင် သမာဓိစွမ်းအားဖြင့် နီဝရဏ တရား(၅)ပါးကို ဖယ်ရှားရမယ်။ သတိပဋ္ဌာန်တရားလေးပါးအပေါ်မှာ စိတ်ကိုအခြေစိုက်ပြီး ဗောဇ္ဈင် (၇) ပါးပွားရမယ်။ ဒါမှသာလျှင် တရားထူးတရားမြတ်ရရမယ်လို့ အဲဒီ သုတ္တန်မှာ ဟောထားတာဖြစ်တယ်။

မြတ်စွာဘုရားက သာဓုခေါ်ပြီး “ငါဘုရားအပေါ်မှာ သံသယရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ သံသယကင်း သွားအောင် ပရိသတ်(၄)ပါးမှာ မကြာမကြာ ဟောပေးပါ”လို့ တိုက်တွန်းတယ်။

သို့သော် အဲဒီ စကားနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ အနောက်တိုင်းက စာရေးဆရာတစ်ဦးက သူလိုချင် တဲ့ အချက်ကိုသာ ဖြတ်ယူပြီး “သမ္မောဓိဉာဏ်အရာမှာ ဘုရားနဲ့တူတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဘယ်တုန်းကမှ မပေါ်ခဲ့ ဘူးဆိုတဲ့စကားကို ပြောလို့ ရှင်သာရိပုတ္တရာဟာ အကြိမ်းအမောင်းခံရတယ်”လို့ ရေးထားတယ်။ မမှန် မကန်ရေးထားတာသာဖြစ်တယ်။ မူရင်းစာပေကို မသိဘူးဆိုရင် အဲဒီ စာအုပ်ဖတ်လိုက်တာနဲ့ ရှင်သာရိ ပုတ္တရာဟာ ဒီစကားပြောမိလို့

ဘုရားရဲ့ အကြိမ်းအမောင်းခံရတယ်လို့ မှတ်ယူသွားကြမှာပဲ မဟုတ်ဘူး နော်။
မြတ်စွာဘုရားက ရှင်းပြစေချင်တဲ့ အဓိပ္ပာယ်နဲ့ “မင်းမှာ ရဲတင်းတဲ့စကား ဘာကြောင့်
ပြောနိုင် သလဲ”မေးတာဖြစ်တယ်။ အဲဒီ တော့ ရှင်သာရိပုတ္တရာက ရှင်းပြတယ်။
ဓမ္မနွယ်လို့ခေါ်တဲ့ အနုမာနဉာဏ် သူ့မှာရှိပါတယ်လို့ ရှင်းပြတော့ မြတ်စွာဘုရားက
သာဓုခေါ်ပါတယ်။

အဲဒီ လို နိဂုံးဆွဲတာကိုမရေးဘဲနဲ့ ရှင်သာရိပုတ္တရာဟာ ဘုရားရှင်ကို
အလွန်အမင်းချီးမွမ်းလို့ အကြိမ်းအမောင်းခံရတယ်ဆိုပြီး ရေးသားတာဟာ
မမှန်မကန် ရေးသားချက်ပဲဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့်မို့ Buddhism
လို့ရေးထားတဲ့စာအုပ်တိုင်းဟာ မှန်ကန်တဲ့စာအုပ်တွေ မဟုတ်ဘူး၊ သူတို့ရဲ့
ထင်မြင်ချက် တွေကို ရေးသားထားတာဖြစ်လို့ မူရင်းသုတ္တန်တွေကို ရှာဖွေပြီး
ဖတ်သင့်တယ်။

အဲဒီ သုတ္တန်ကို ကြည့်လိုက်မယ်ဆိုရင် ဘုရားဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းဟာ
နိဝရဏတရားငါးပါးကို ဖယ်ရှားပြီး သတိပဋ္ဌာန်တရားလေးပါးပေါ်မှာ
စိတ်ကိုကောင်းစွာတည်ဆောက်ပြီး ဗောဇ္ဈင်(၇)ပါးပွားမှ ဘုရားဖြစ်တယ်ဆိုတော့
ဘုရားဖြစ်တဲ့လမ်းကြောင်းကလည်း ဒီလမ်းကြောင်းသာဖြစ်တယ်။

*